

УДК 614.23:616.314:002

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ РОБОЧОГО ЧАСУ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА НА ЕТАПІ ЗАПОВНЕННЯ МЕДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ. ЧАСТИНА 1

Шекера О. О., кандидат медичних наук, доцент

Григ Н. І., кандидат медичних наук, доцент

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця (Україна)

Резюме: Досягнення сучасних високих стандартів стоматологічної допомоги безпосередньо пов'язане з тривалістю стоматологічного прийому та значним збільшенням витрат часу лікаря для ретельного виконання більшості стоматологічних маніпуляцій. Лікарі змушені в пошуках дорогоцінного часу «спрощувати» діяльність в інших складових своєї роботи. Одним із ефективних шляхів вирішення поданої проблеми може бути зменшення витрат часу на етапі заповнення медичної документації. З метою оптимізації витрат часу лікарями-стоматологами, на етапі заповнення первинної облікової медичної документації (форми № 037/о) пропонуємо до використання таблиці з попередньо підрахованими УОП відповідно до певних діагнозів в залежності від об'єму наданої стоматологічної допомоги. Таблиці створені на основі «Класифікатора процедур у терапевтичній стоматології».

Ключові слова: заповнення медичної документації, Класифікатор процедур у терапевтичній стоматології, таблиці з попередньо підрахованими УОП, карієс, некаріозні ураження.

Резюме: Достижения современных высоких стандартов стоматологической помощи непосредственно связано с продолжительностью стоматологического приема и значительным увеличением временных затрат врача для тщательного выполнения большинства стоматологических манипуляций. Врачи вынуждены в поисках драгоценного времени «упрощать» деятельность в других составляющих своей работы. Одним из эффективных путей решения данной проблемы может быть уменьшение затрат времени на этапе заполнения медицинской документации. С целью оптимизации затрат времени врачами-стоматологами, на этапе заполнения первичной учетной медицинской документации (формы № 037/о) предлагаем к использованию таблицы с предварительно подсчитанными УЕТ в соответствии с определенными диагнозами в зависимости от объема предоставленной стоматологической помощи. Таблицы созданы на основе «Классификатора процедур в терапевтической стоматологии».

Ключевые слова: заполнение медицинской документации, Классификатор процедур в терапевтической стоматологии, таблицы с предварительно подсчитанными УЕТ, кариес, некариозные поражения.

Summary: The achievements of modern high standards of dental care is directly related with a duration of the dental reception and a significant increase in physician time to carefully perform most dental procedures. Doctors are forced to search for valuable time «simplify» activities in other components of their work. One of the effective ways to solve this problem may be to reduce time-consuming step of writing medical documentation. To optimize the amount of time by dentists, at the stage of writing the primary accounting medical documentation (form № 037/о) propose to use the table with pre-counted CLU in accordance with certain diagnoses, depending on the volume of provided dental care. The tables are based on the «Classifier procedures in restorative dentistry».

Keywords: writing medical documentation, the Classifier procedures in restorative dentistry, tables with pre-counted CLU, caries, non-cariou lesions.

Стрімкий розвиток стоматологічної галузі, впровадження нових високоефективних методик лікування та, одночасно, зростання вимогливості пацієнтів до результатів роботи лікаря-стоматолога, призвели до значного підвищення якості надання стоматологічної допомоги.

Досягнення сучасних високих стандартів стоматологічної допомоги безпосередньо пов'язане з тривалістю стоматологічного прийому та значним збільшенням витрат часу лікаря для ретельного виконання більшості стоматологічних маніпуляцій. Лікарі змушені в пошуках дорогоцінного часу «спрощувати» діяльність в інших складових своєї роботи. Одним із ефективних шляхів вирішення поданої проблеми може бути зменшення витрат часу на етапі заповнення медичної документації.

Діяльність лікарів-стоматологів регламентується чинними нормативно-правовими актами: наказом МОЗ України від 28.07.2014 № 527[1], наказом МОЗ України від 14.02.2012 № 110 [2] та № 305 від 22.11.2000 «Про затвердження Критеріїв медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях (амбулаторна допомога)» [3]. Згідно цих документів, лікар щоденно після прийому пацієнта зобов'язаний вносити інформацію до форми № 037/о первинної облікової документації «Листок щоденного обліку роботи лікаря-стоматолога

(стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету) відповідно до діючих критеріїв медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги [4].

Додатково ускладнює підрахунок одиниць працеемкості безсистемне подання інформації у Класифікаторі. Відсутність чіткого розуміння, який саме об'єм лікувальної роботи необхідно взяти до підрахунку, пошук даних окремої маніпуляції у різних розділах Класифікатора, досить часто призводять до втрати певної кількості відпрацьованих умовних одиниць праці, відповідно погіршуючи статистичні показники лікаря та лікувальної установи.

Питання нормування праці лікарів-стоматологів, відповідно до фактичних витрат робочого часу на проведення стоматологічних маніпуляцій, стоїть гостро в рамках реформування української системи охорони здоров'я. На сьогоднішній день здійснюється перегляд щодо запропонованих критеріїв оцінки праці лікаря (УОП; часу, що витрачений на процедуру тощо), що вже не відповідають сучасним умовам діяльності стоматологічної галузі медицини та сучасним методам діагностики, лікування та профілактики. Оприлюднено на офіційному сайті МОЗ України проект наказу «Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної стоматологічної допомоги», основною метою прийняття якого є уніфікації вимог до обсягів і якості медичної стоматологічної допомоги в лікувально-профілактичних закладах України, розробленого на заміну скасованого наказу МОЗ України від 28.12.2002№ 507. Перегляд та затвердження оновлених за світовими стандартами нормативів дозволить гарантувати надання стоматологічної медичної допомоги визначеної якості та створить умови для оновлення клінічних медичних протоколів у стоматологічній практиці [4].

Водночас, затвердження оновлених нормативів не вирішує проблему використання лікарського часу, а відтак, необхідно шукати шляхи раціоналізації та скорочення його витрат. Заповнення медичної документації, зокрема форми № 037/о первинного обліку, передбачає перегляд значної кількості шифрів МКП, визначення суми їх значень тощо. Відповідно – не раціональна витрата часу. Ведення форми № 037/о в електронному форматі певним чином можливо вирішить дану проблему.

З метою оптимізації витрат часу лікарями-стоматологами, на етапі заповнення первинної облікової медичної документації (форми № 037/о) пропонуємо до використання таблиці з попередньо підрахованими УОП відповідно до певних діагнозів в залежності від об'єму наданої стоматологічної допомоги. Таблиці створені на основі «Класифікатора процедур у терапевтичній стоматології» [3].

У своїй практиці ми вже активно користуємося своїми доробками і можемо стверджувати, що це зручно та дозволяє раціоналізувати та економити робочий час.

Інструкція до використання таблиць.

Для зручності підрахунку УОП та зменшення витрат часу на цю роботу, маніпуляції (шифр за МКП, вид, кількість витраченого часу та оцінка в УОП) об'єднані відповідно до діагнозу або обсягу проведеного лікування в одне відвідання. Підраховано та зазначено загальну кількість УОП, витрачених на один сеанс лікування. Для розрахунку ми використали мінімальний обсяг обов'язкових маніпуляцій при лікуванні того чи іншого захворювання, запропонованих у Класифікаторі, що доступні до виконання у стоматологічних установах незалежно від форми власності та типу фінансування.

Маркування шрифтами:

- чорний шрифт – зазначено маніпуляції, які завжди виконуються при стоматологічному лікуванні хворого з певним діагнозом.

- чорний курсив – зазначено маніпуляції, одну з яких завжди необхідно вибрати відповідно до проведеного лікування або клінічної ситуації.

- чорний шрифт у сірих ячейках – зазначено маніпуляції, що не завжди проводяться лікарями. Якщо Ви її виконали, додайте УОП даної маніпуляції до загальної цифри.

Отже, сума УОП за відвідування в цілому включає в себе УОП маніпуляцій зазначених чорним шрифтом, до яких, у разі потреби, додають УОП маніпуляцій зазначених синім шрифтом.

Наприклад, діагноз: «Хронічний середній карієс 16 зуба».

Результат лікування: ***пломба з матеріалу світлового тверднення.***

У таблиці 1.1 у стовпці «ДІАГНОЗ» знаходимо строку «ГОСТРИЙ/ХРОНІЧНИЙ СЕРЕДНІЙ КАРІЄС». У стовпці «МАНІПУЛЯЦІЇ» обраної строки бачимо перелік маніпуляцій, які будемо проводити для лікування даного діагнозу. А у стовпці «Оцінка в УОП за відвідування в цілому» обраної строки під ячейкою «ФОТО» маємо 3,0 УОП. 3,0 УОП – це загальна сума УОП, що відповідає обов'язковим маніпуляціям при лікуванні даного діагнозу. Якщо під час лікування було виконано інфільтраційне знеболення (0,25 УОП) та накладався кофердам (1,0 УОП), тоді до суми 3,0 додаємо 1,25 УОП (0,25 УОП + 1,0 УОП), і загальна сума УОП проведеного лікування при даному діагнозі тоді складатиме 4,25 УОП (3,0 УОП + 1,25 УОП).

Таблиця 1.1.

ПОПЕРЕДНЬО ПІДРАХОВАНІ УОП ДЛЯ ЗАХВОРЮВАННЯ КАРІЄС В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД КЛІНІЧНОГО ДІАГНОЗУ ТА ВИБОРУ ПЛОМБУВАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Захворювання: «КАРІЄС»							
ДІАГНОЗ	МАНІПУЛЯЦІЇ				Оцінка в УОП за відвідування в цілому		
	Шифр МКП	Види	Час, (хв.)	УОП			
ГОСТРИЙ ПОЧАТКОВИЙ КАРІЄС	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	1,25		
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)					
	1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25			
	4-539.03	Проведення ремінералізуючої терапії	8	0,5			
ХРОНІЧНИЙ ПОЧАТКОВИЙ КАРІЄС	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ХІМ	ГЕРМ
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			2,0	1,25	1,0
	5-232.01 А *	Лікування одного зуба при поверхневому і середньому карієсі (без накладання пломби)	12	0,75	Знеболювання апікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0		
	1-300 В	Знеболювання апікаційне	4	0,25			
	1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25			
	1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5			
	5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0			
	5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5			
	5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу	12	0,75			
	4-539.02	Закриття фісур одного зуба герметиками	8	0,5			

Захворювання: «КАРІЄС»							
ДІАГНОЗ	МАНІПУЛЯЦІЇ				Оцінка в УОП за відвідування в цілому		
	Шифр МКП	Види	Час, (хв.)	УОП			
ГОСТРИЙ / ХРОНІЧНИЙ ПОВЕРХНЕВИЙ КАРІЄС	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ХІМ	ЦЕМЕНТ
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			3,0	2,25	1,75
	1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25	Знеболення аплікаційне +0,25 Знеболення інфільтраційне +0,25 Знеболення провідникове +0,5 Кофердам +1,0 Видалення постійної пломби +0,5		
	1-300 В	Знеболювання аплікаційне	4	0,25			
	1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25			
	1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5			
	5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0			
	5-249.12	Видалення постійної пломби	8	0,5			
	5-232.01 А	Лікування одного зуба при поверхневому і середньому карієсі (без накладання пломби)	12	0,75			
	5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5			
	5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу	12	0,75			
	5-232.01	Накладання пломби з цементу	4	0,25			
ГОСТРИЙ / ХРОНІЧНИЙ СЕРЕДНІЙ КАРІЄС	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ХІМ, амальгама	ЦЕМЕНТ
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			3,0	2,5	1,75
	1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25	Знеболювання аплікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0 Видалення постійної пломби +0,5		
	1-300 В	Знеболювання аплікаційне	4	0,25			
	1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25			
	1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5			
	5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0			
	5-249.12	Видалення постійної пломби	8	0,5			
	5-232.01 А	Лікування одного зуба при поверхневому і середньому карієсі (без накладання пломби)	12	0,75			
	5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5			
	5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу	12	0,75			
	5-232.01 **	- накладання пломби (прокладки) з цементу	4	0,25			
	5-232.01	Накладання пломби з цементу	4	0,25			
	5-232.05	Накладання пломби з амальгами	12	0,75			
5-232.01**	- накладання пломби (прокладки) з цементу	4	0,25				
ХРОНІЧНИЙ ГЛИБОКИЙ КАРІЄС	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ХІМ, амальгама	ЦЕМЕНТ
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			3,25	2,75	2,0
	1-309.01	Електроодонтодіагностика	4	0,25	Електроодонтодіагностика +0,25 Аналіз рентгенограми прицільної +0,25 Знеболювання аплікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0 Видалення постійної пломби +0,5		
	1-309.06	Аналіз рентгенограми прицільної	5	0,25			
	1-300 В	Знеболювання аплікаційне	4	0,25			
	1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25			
	1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5			
	5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0			
	5-249.12	Видалення постійної пломби	8	0,5			
	5-232.04 А	Лікування одного зуба при глибокому карієсі (без накладання пломби)	20	1,25			
	5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5			
	5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу	12	0,75			
	5-232.01 **	- накладання пломби (прокладки) з цементу	4	0,25			
	5-232.01	Накладання пломби з цементу	4	0,25			
5-232.05	Накладання пломби з амальгами	12	0,75				
5-232.01**	- накладання пломби (прокладки) з цементу	4	0,25				

Захворювання: «КАРІЄС»								
ДІАГНОЗ	МАНІПУЛЯЦІЇ				Оцінка в УОП за відвідування в цілому			
	Шифр МКП	Види	Час, (хв.)	УОП				
ГОСТРИЙ ГЛИБОКИЙ КАРІЄС	I відвідування	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ЦЕМЕНТ	
		1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			4,0	2,75	
		1-309.01	Електроодонтодіагностика	4	0,25	Знеболювання аплікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0 Видалення постійної пломби +0,5		
		1-300 В	Знеболювання аплікаційне	4	0,25			
		1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25			
		1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5			
		5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0			
		5-249.12	Видалення постійної пломби	8	0,5			
		5-232.04 А	Лікування одного зуба при глибокому карієсі (без накладання пломби)	20	1,25			
		1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25			
		5-249.10 А	Накладання лікувальної пов'язки при лікуванні карієсу та його ускладненнях	4	0,25			
		5-232.01	Накладання пломби з цементу	4	0,25			
		5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5			
		ГОСТРИЙ ГЛИБОКИЙ КАРІЄС	II відвідування	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)	8	0,5	ФОТО
1-309.01	Електроодонтодіагностика			4	0,25	2,75	2,25	1,5
1-300 В	Знеболювання аплікаційне			4	0,25			
1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне			4	0,25	Знеболювання аплікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0 Видалення постійної пломби +0,5		
1-300 А	Знеболювання провідникове			8	0,5			
5-232.08	Накладання кофердаму			16	1,0			
5-249.12	Видалення постійної пломби			8	0,5			
5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу			24	1,5			
5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу			12	0,75			
5-232.01**	- накладання пломби з цементу			4	0,25			
5-232.01	Накладання пломби з цементу			4	0,25			
5-232.05	Накладання пломби з амальгами			12	0,75			
5-232.01**	- накладання пломби з цементу			4	0,25			

Таблиця 1.2.

ПОПЕРЕДНЬО ПІДРАХОВАНІ УОП ДЛЯ НЕКАРІОЗНИХ УРАЖЕНЬ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МЕТОДУ ЛІКУВАННЯ ТА ВИБОРУ ПЛОМБУВАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Захворювання: «НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБА»						
Діагноз. Метод та обсяг лікування	МАНІПУЛЯЦІЇ				Оцінка в УОП за відвідування в цілому	
	Шифр МКП	Види	Час, (хв.)	УОП		
НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ (ремінералізуюча терапія)	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	2,0	
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)				
	1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25		
	4-521.05	Зняття м'якого зубного нальоту з усіх зубів	12	0,75		
	4-539.03	Проведення ремінералізуючої терапії	8	0,5		

Захворювання: «НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБА»								
Діагноз. Метод та обсяг лікування	МАНІПУЛЯЦІЇ				Оцінка в УОП за відвідування в цілому			
	Шифр МКП	Види	Час, (хв.)	УОП	ФОТО	ХІМ	ХІМ + ЦЕМ	ЦЕМЕНТ
НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ (пряма реставрація, пломба)	1-10.19	Первинний огляд хворого (включає запис анамнезу, фізичних обстежень, запланованої програми діагностики та лікування)	8	0,5	ФОТО	ХІМ	ХІМ + ЦЕМ	ЦЕМЕНТ
	1-13.19	Повторний огляд амбулаторного хворого (включає запис анамнезу, фізичного обстеження, контролю призначеного лікування)			2,25	1,5	1,75	1,0
	1-809.02	Діагностичне використання фарбуючих речовин	4	0,25	Знеболювання аплікаційне +0,25 Знеболювання інфільтраційне +0,25 Знеболювання провідникове +0,5 Кофердам +1,0			
	1-300 В	Знеболювання аплікаційне	4	0,25				
	1-300 Б	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25				
	1-300 А	Знеболювання провідникове	8	0,5				
	5-232.08	Накладання кофердаму	16	1,0				
	5-232.08	Накладання пломби зі світлополімерного матеріалу	24	1,5				
	5-232.06	Накладання пломби з композитного матеріалу	12	0,75				
	5-232.06 5-232.01 **	Накладання пломби з композитного матеріалу - накладання пломби (прокладки) з цементу	12 4	0,75 0,25				
	5-232.01	Накладання пломби з цементу	4	0,25				

Примітки до таблиць:

УОП – умовні одиниці працеемкості;

МКП – міжнародний класифікатор процедур у медицині;

* код «5-232.01А» вимушено використаний у зв'язку з відсутністю даної маніпуляції для початкового карієсу в класифікаторі процедур;

** код «5-232.01» вимушено використаний у зв'язку з необхідністю встановлення ізолюючої прокладки і відсутністю даної маніпуляції в класифікаторі процедур;

*** код «9-300.01» вимушено використаний у зв'язку з необхідністю встановлення герметичної пов'язки і відсутністю даної маніпуляції в класифікаторі процедур;

**** код «9-300.02» вимушено використаний у зв'язку з необхідністю видалення герметичної пов'язки і відсутністю даної маніпуляції в класифікаторі процедур.

Література

1. Наказ МОЗ України від 28.07.2014 № 527 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності».

2. Наказ МОЗ України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування».

3. Наказ МОЗ України № 305 від 22.11.2000 «Про затвердження Критеріїв медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях (амбулаторна допомога)».

4. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0672-12>.

5. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20150923_1.html.